

Безлюдна Віта Валеріївна, к. пед. н., доцент кафедри іноземних мов
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Безлюдний Роман Олександрович, к. пед. н., доцент кафедри теорії
та практики іноземних мов Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Ключові слова: методична підготовка, мовна підготовка, іноземні мови.

Сутність проблеми, стан її дослідження. У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки вказано, що стратегія розвитку національної системи освіти має формуватися адекватно сучасним інтеграційним і глобалізаційним процесам, вимогам переходу до постіндустріальної цивілізації, чим забезпечить стійкий рух і розвиток України в першій половині XXI ст., інтегрування національної системи освіти в європейський і світовий освітній простір [1].

Сьогодні професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов носить не вузько-предметно-спрямований освітній характер, а такий, що забезпечує соціально-культурно-професійний взаємозв'язок, самоусвідомлення можливостей у широкому соціальному і професійному контексті. Це висуває певні вимоги до процесу методичної підготовки майбутніх учителів іноземних мов.

Методологія, методи та дослідницькі інструменти. У ході написання статті автором використано *теоретичні методи* (метод системного теоретичного аналізу методичної, лінгвістичної, літератури з проблеми дослідження), *емпіричні методи* (вивчення нормативно-правової та програмно методичної документації, педагогічне спостереження, аналіз результатів освітньої діяльності) та ін.

Беручи до уваги потребу в оновленні змісту та підходів до мовної та методичної підготовки майбутніх учителів іноземних мов у закладах вищої

освіти (ЗВО), Міносвіти України та Британська Рада в Україні започаткували проєкт «Шкільний вчитель нового покоління» (2013).

Зазначимо, що в останнє десятиріччя євроінтеграційного періоду діяльність Міносвіти України і Британської Ради спрямовується на теоретичну та практичну допомогу викладачам українських ЗВО у розвитку і вдосконаленні їх професійних вмінь, що сприяє підготовці майбутніх учителів іноземних мов.

Завдяки тісній співпраці з Британською Радою викладачі та студенти інститутів іноземних мов отримали можливість користуватися веб-ресурсами Британської Ради та веб-бібліотекою Інституту Викладання Мов (Велика Британія).

В межах проєкту провідні фахівці з 8 університетів України (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Житомирський державний університет імені Івана Франка, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича) провели допроєктне дослідження, спрямоване на аналіз сучасного стану методичної підготовки майбутнього вчителя англійської мови в Україні та з'ясування його відповідності сучасним вимогам. Було проведено опитування всіх зацікавлених осіб, вивчено чинні нормативні документи в галузі іншомовної освіти, здійснено навчальні візити до Великої Британії та Узбекистану [3].

Однак, як зазначає В. Іваніщева, менеджер проєктів Британської Ради, керівник спільного з Міністерством освіти проєкту «Шкільний вчитель нового покоління», результати допроєктного дослідження в університетах – учасниках проєкту виявилися невтішними, оскільки з'ясувалося, що тільки 4% із загальної кількості годин підготовки бакалавра з правом викладати

англійську мову відводилося на методичну підготовку, що викликало гостру необхідність реформувати систему професійної підготовки педагогів, яка передбачала оновлення змісту навчання, зміщення акценту з теоретичної на практичну підготовку та формування компетентностей учителя англійської мови [3].

Відповідно до наказу МОН України №871 від 12.08.2015 року «Про проведення педагогічного експерименту щодо методичної підготовки майбутніх учителів англійської мови» розпочалося пілотування нової програми з методики навчання англійської мови, яке проводять в 11 педагогічних закладах вищої освіти України: Вінницький університет імені Михайла Коцюбинського, Житомирський університет імені Івана Франка, Рівненський державний гуманітарний університет, Мелітопольський педагогічний імені Богдана Хмельницького, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Прикарпатський університет імені Василя Стефаника, Уманський університет імені Павла Тичини, Харківський педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Чернівецький університет імені Юрія Федьковича, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Програма стала складовою реформи професійної підготовки педагогів і репрезентувала загальні цінності вчителя іноземної мови XXI століття [3].

Ми проаналізували зміст програми і виокремили інноваційні тенденції підготовки майбутніх учителів іноземних мов:

- оновлення змісту навчання, зміщення акценту з теоретичної на практичну підготовку та формування компетентностей вчителя англійської мови;
- зміщення акценту з теоретичної підготовки на практичну (в межах дисципліни «Методика навчання іноземних мов»);
- зміщення акценту під час навчального процесу з учителя на учня;
- напрацювання компетенцій, а не вивчення теорії, оцінювання не знань, а вмінь;

- збільшення кількості модулів (21 модуль), які відповідають європейським стандартам освіти (введено абсолютно новий модуль – навчання іноземної мови учнів з особливими освітніми потребами);
- викладання виключно іноземною мовою з використанням інформаційних технологій;
- напрацювання у студентів таких компетентностей, як навчання впродовж життя, загальна культурна компетентність, планування професійного розвитку та життя у громадянському суспільстві;
- вивчення курсу «Методика навчання іноземних мов» три роки замість одного або двох семестрів (залежно від ВПНЗ, кількість годин, відведених на методику, збільшено до 660 год.).

Отже, зміна характеру вищої освіти в останнє десятиріччя поставила перед педагогічними ЗВО України конкретне завдання широкомасштабної професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов за такими напрямками: соціально-культурний, професійний, методичний, суб'єктно-особистісний. Така підготовка має на меті не тільки традиційне, фактичне володіння всіма аспектами мови, а й насамперед дає можливість культурно-освітньої орієнтації і діяльності майбутніх учителів іноземних мов у Європейських закладах вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. URL: [http:// ru.wikipedia.org/wiki/](http://ru.wikipedia.org/wiki/) (дата звернення: 26.10.2014).
2. European Profile for Language teacher education. – A frame of reference. *Final Report*. 2004. 124 p.
3. Training Begins for new Generation School Teachers. URL: <http://www.britishcouncil.org.ua/year-of-english/updates/blog/Training-Begins-for-New-Generation-School-Teachers> (дата звернення 24.03.2017)